

X. La democràcia. L'adaptació a la nova realitat.

Associació de Veïns. Noves activitats

La primera part del llibre explica el naixement del barri, resultat d'una transformació impulsada pel sector privat de les empreses, amb l'acord de les administracions públiques. En aquesta segona part expliquem com es construeix el barri de forma paral·lela al canvi polític del nostre país, que podem definir com la consolidació d'una democràcia representativa, que, amb totes les seves contradiccions, va posar en les mans dels habitants les eines per poder desenvolupar-se en aquesta nova situació.

1. Associació de Veïns. Juntes i butlletins

L'Associació és un mirall que reflecteix amb claredat l'esforç del canvi, així com l'adaptació als nous reptes. En les assemblees setmanals s'han anat tractant els problemes amb l'entramat necessari per donar respostes adients. Tot el que va sorgint és un exemple clar de participació, eficàcia i bona voluntat, superant també les contradiccions i problemàtiques.

Les persones que han participat en les juntes de l'Associació de Veïns, impulsores de les activitats reivindicatives, culturals i socials, tenen lloc privilegiat en aquest record dels 50 anys de Can Serra. Deixem constància de la primera Junta presidida per Glòria

Hernández i els dos presidents següents, Agustín Pino i Antonio Raya. En un dels annexos detallem el llistat de les juntes. A partir del 1981, les juntes han estat presidides per:

1981-1982	Raimundo García García
1983-1984	Elvira Pino Márquez
1985	Dunia Rivas
1986	Elvira Pino Márquez
1987-1988	Antonio Luque Domínguez
1989	Florentino Nieto
1990-1991	Elvira Pino Márquez
1992-1993	Justi Valderrábano Caballero
1994-2010	Rafael Izquierdo García
2011	Encarna Sánchez Aguilar
2011-2012	Wenceslao Ibáñez Romero
2013-2015	Diego García Catalán
2016	Petra Muñoz Serena

207

A partir de 1982, els butlletins, font d'informació privilegiada per descobrir la vida i els grans temes que han interessat a l'Associació, deixen de tenir la regularitat que tenien fins aleshores. El 1983 i el 1984 ja només en surt un número i, finalment, deixen d'aparèixer el 1986, quan Andreu Trilla, principal mantenidor de la publicació, deixa el barri per continuar en altres comunitats escolàpies. Un agraïment sincer per la feina ben feta. Aquí fem ressenya dels dos últims números, els corresponents a aquesta etapa.

● Abril del 1984

Xè Aniversari de l'Associació. Des del grup de Cultura s'organitza el Carnestoltes amb una gran participació i amb el tema "No a les nuclears". A la tarda, ball amb participació massiva. José proposa que l'any vinent s'organitzi un grup específic per tirar endavant el Carnestoltes. S'informa que es faran les primeres colònies d'hivern.

El grup d'Urbanisme informa de com estan les reivindicacions pendents. L'Escola La Carpa es va construir a bon ritme. Ja s'han adjudicat les obres per construir el Mercat. S'ha implicat els consellers en l'adjudicació de les places, perquè hi hagi transparència. Es farà una plaça pública i aparcaments subterranis en els terrenys de la Carpa. Per als terrenys de la CAMPSA es fan gestions amb l'Alcaldia i Hisenda. Es vol prendre part en la seva urbanització. Sembla que tindrem biblioteca, perquè es diu que l'Ajuntament comprarà un solar.

Es comunica que està aprovada la segona fase del Parc de Can Buxeres i es comenta que el palauet serà un saló de convencions de l'Ajuntament a la 1a. planta, escola de música a la 2a. i la casa petita dels masovers serà una escola de Ciències naturals. La llar de gent gran es diu que estarà en funcionament a mitjan 1985.

Butlletí dels 40 anys del barri 1996. AVV

Es comenta que no s'ampliarà el cementiri municipal, que es farà la remodelació de la Plaça de Reconciliació, que s'arregla l'escala entre els blocs H i I-29 i que el 1985 ja tindrem metro a Can Serra.

Pedro Ardoy informa sobre el problema sorgit arran de les adjudicacions d'alguns pisos a famílies d'altres barris, majoritàriament d'ètnia gitana, perquè s'han hagut de desallotjar de les seves arran d'inundacions, i en culpa l'Ajuntament per no donar una informació més clara.

● Març del 1986.

Hi ha noves eleccions a l'Associació i canvi de Junta. Aquest any és la culminació d'haver aconseguit diverses reivindicacions: l'Escola de La Carpa, el Mercat, la negociació sobre l'aparcament sota la plaça pública, i es demana la implicació directa dels veïns per enllestir aquestes negociacions.

Conte i butlletí dels 50 anys del barri 2016. AVV

S'informa que l'espai que ocupava la Cardoner serà el parc urbà més gran de l'Hospitalet, i que es farà en breu la inauguració de la Llar de Gent Gran. Es pavimentarà l'Avinguda Can Serra fins al carrer Molí, així com els accessos al Col·legi La Carpa i el Mercat Municipal. Es compra el solar de Gregorio Ferrer i es vol mirar la reconstrucció del pont que passa per sobre les vies i uneix el centre amb Can Serra. Queda pendent el solar per a la biblioteca i s'avança en les negociacions dels solars de la CAMPSA.

L'Andreu reflexiona i escriu que no ens hem de fer embolics i saber les possibilitats reals de les associacions de veïns. Aquesta no és un partit polític sinó un lloc de trobada dels veïns del barri prescindint de la seva actual afiliació partidària. La nostra s'ha manifestat sempre a favor dels drets humans, de la llibertat de tots els pobles, de l'amnistia, de la

tolerància i de la democràcia. No és una gestoria sinó tot el contrari. Són veïns que gratuïtament volen resoldre els problemes que hi ha, per fer un barri més digne.

2. Sinera

Sinera és una mutualitat de la Confederació d'associacions de veïns i veïnes de Catalunya que, amb criteris d'economia social, assisteix les persones associades en tots els tràmits relacionats amb la defunció. S'inicia aquest servei l'any 1994. L'evolució de la quantitat d'altres respon a l'evolució demogràfica del barri, que s'ha transformat en aquests 10 últims anys en un barri de gent gran, del qual els joves han marxat buscant un nou lloc per començar la seva vida independent.

ANY	NOVES PÒLISSES
1994	25
1995	42
1996	33
1997	25
1998	28
1999	15
2000	14
2001	23
2002	9
2003	12

2004	5
2005	5
2006	4
2007	4
2008	7
2009	1
2010	1
2011	2
2012	4
2013	1
2014	1
Total	261

En el document de mutualistes i socis del 31 de desembre del 2015 consten 258 mutua-
listes amb 817 beneficiaris.

210

3. Assessorament jurídic

Es va veure oportú organitzar a l'Associació un servei d'assessorament jurídic per ajudar les persones del barri a solucionar els afers tècnics i burocràtics que no poguessin solucionar soles. Amb aquest objectiu es va connectar amb un advocat que treballava en moviments populars i es va veure la possibilitat d'adreçar-li els veïns del nostre barri per ser atesos en les seves necessitats jurídiques. El servei ha estat molt satisfactori i s'ha mantingut fins a l'actualitat.

4. La declaració de la renda

El nou model de declaració de la renda va generar molts neguits en bona part del barri. La novetat i dificultat de la documen-

tació presentaven problemes als quals no tothom sabia enfrontar-se en aquells moments. Amb el desig de ser útils a la gent del barri, l'Associació també va oferir un servei d'assessorament fiscal. Durant dos anys (2009-2010) Rafael Izquierdo va assumir aquesta responsabilitat. Els canvis tècnics i socials han fet que aquest servei hagi esdevingut innecessari.

L'Associació sempre ha estat amatent al seu entorn per poder oferir el que demana la societat i mirar de poder donar resposta a favor de la seva gent.

5. Sortides d'esbarjo i cultura

A partir del 2000 es plantejà a les assemblees generals la possibilitat d'obrir-se a d'altres activitats que, encara que no fossin reivindicatives, sí que ajudaven a fer grup i amistat entre la gent del barri. Es va decidir d'organitzar dues vegades l'any, a la primavera i a la tardor, sortides de cap de setmana o d'un dia per conèixer llocs i costums de Catalunya. Aquesta activitat ha estat molt ben acollida.

La primera sortida va ser a la primavera del 2001 a la Vall de Núria, i amb regularitat se n'han fet per diferents comarques de Catalunya (Garrotxa, Berguedà, Alt i Baix Empordà, la Selva, Conca de Barberà, Alt Camp, etc.) i també més enllà de les nostres fronteres (Andorra, Carcassona, Morella, Mataranya, etc.).

Sortida a Corbera. 1992. Boni

Sopar d'amics dels inicis de l'AVV. 2011. Boni

Activitat per promoure l'ús de la bicicleta. 1985.
FPM

Carnestoltes. LB.

6. Urbanisme

Aparcament

En la dècada de 1980 es plantejà una nova relació entre el moviment veïnal i els ajuntaments. El nou sistema democràtic feia replantejar-se la representativitat d'institucions i entitats. Fins llavors els temes pendents s'havien aconseguit amb protestes, reivindicacions, baixades massives del veïns a l'ajuntament, etc. Amb l'aparcament es va coordinar aquest model de lluita amb nous mètodes.

D'entrada, l'Associació es trobà que l'Ajuntament no s'havia plantejat fer aparcaments subterranis i la de Can Serra era la primera petició que rebien. Calia una demostració de la falta d'aparcaments al barri. Després de moltes discussions es va decidir que tres membres del Grup d'Urbanisme, Elvira Pino, Florentino Nieto i Bonifacio Febrero, sortissin tres nits en diferents dies de la setmana a fer el recorregut del barri contant els vehicles que:

- estaven mal aparcats en els solars destinats a nous equipaments,
- estaven aparcats en zones on en el futur no es podria aparcar, com la zona d'escales i rampes entre blocs, que suposava un perill imminent si es donés el cas, per exemple, que hi hagués un incendi, ja que seria impossible poder accedir-hi els cotxes de bombers i possibles ambulàncies,
- estaven aparcats a les voreres i davant dels guals.

D'aquest estudi es va constatar que hi havia una mitjana de 600 cotxes mal aparcats al barri.

Per convèncer l'Ajuntament que la proposta era adequada i viable, es va organitzar una recollida de signatures, després d'una informació al Butlletí de l'Associació del març del 1986, i es va repartir a totes les bústies un document explicatiu del problema per tots els blocs. També s'hi refermava la voluntat de lluitar per un preu assequible de les noves places d'aparcament. Es van aconseguir 450 firmes de compromís formal per comprar un aparcament al barri.

Amb tota aquesta documentació, el Grup d'Urbanisme de l'Associació va anar a una reunió amb el regidor d'Urbanisme de l'Ajuntament, Celestino Corbacho, i tècnics de la Societat Municipal d'Aparcaments de Barcelona. La proposta havia estat presa molt seriosament. No trigaren gaire a comunicar que el Ple Municipal havia aprovat el projecte, però no amb la grandària que proposava l'Associació: de les 375 places del projecte, en farien només 265, i tan sols ocuparia la meitat del subsòl de la plaça de la Carpa.

El temps, però, va donar la raó a l'Associació de Veïns i aviat es va haver de plantejar una segona fase dels aparcaments. Si en els anys vuitanta l'aparcament ja era deficitari, en la dècada dels noranta el parc de vehicles va créixer de forma considerable i, per tant, el dèficit de places va augmentar. El 2001 es va haver d'ampliar l'aparcament de la Carpa en 156 pla-

Pont de ferro amb la separació al mig. 1978, FPM

ces més. El 2003 es construeix un nou aparcament a Can Cluset amb 371 places i el 2004 es construeix un tercer aparcament a l'avinguda Isabel la Catòlica de 217 places més.

El pont de ferro sobre les vies

Quan semblava que l'àrea d'Urbanisme de l'Ajuntament podria descansar de l'Associació de Veïns de Can Serra, al 1984, sense preveure-ho, va sorgir una nova reivindicació de característiques diferents de les anteriors, aquesta de caràcter cultural.

Feia temps que els veïns reclamaven l'ampliació del pont que passa per sota de les vies de Renfe i comunica el Centre amb la carretera

Llobregat Avinent, 3 de maig de 1984

L'HOSPITALET

Tres organismes a favor del puente de hierro de Can Serra

El Ayuntamiento de L'Hospitalet tiene previsto destruirlo y sustituirlo por uno nuevo

La polémica iniciada por los vecinos de Can Serra con el último pleno ordinario a favor de la conservación del puente de hierro que a unos barrios ha proseguido. Ahora son tres organismos quienes se han opuesto en contra de la postura municipal de destruirlo.

L'Hospitalet. El departamento de Cultura de la Delegación de Catalunya, la Asociación de Vecinos del Barrio de Can Serra y el Colegio de Arquitectos han recibido informes favorables a la conservación del puente de hierro situado junto a la estación de Renfe, que comunica los barrios de Can Serra y del Centre.

El Ayuntamiento de L'Hospitalet tiene previsto su destrucción y sustituirlo por uno nuevo. En el pleno ordinario del mes de abril se leyó un dictamen para aprobar la construcción de un nuevo puente.

De la zona del barrio. La asociación de vecinos del barrio de Can Serra se ha manifestado contraria a la destrucción del puente. Una de las razones que exponen es el valor histórico. La construcción del mismo se realizó en el año 1908 y según afirman los vecinos, es el único elemento que queda de lo que fue el barrio de Can Serra antes de que se iniciara la construcción del antiguo.

La construcción del puente corresponde a la época del hierro y el acero. En menor al existente en Santa Eulària y más conocida esta barrio con el de Colòmbia-La Torrada. Del mismo tiempo es la estación de Francia, las torres del viento de Barcelona o incluso la Torre Eiffel en París. Análogamente, el puente con sus nervios diferentes constituye uno de los hitos de la zona de Can Cluset-Bruguera.

Según se infiere del departamento de Cultura de la Delegación de Catalunya, el patrimonio cultural no está formado sólo por los grandes monumentos, sino también por todos aquellos manifestaciones de la vida y de las maneras de construir.

El puente de hierro en Can Serra una década antes 1908 los barrios de Can Serra y el Centre

d'Esplugues al costat del parc de Can Buxeres. És estret i un perill, perquè serveix alhora per al trànsit rodat i per als vianants.

En una de les converses sobre aquest tema amb el ponent d'Urbanisme, l'Associació s'assabenta que l'Ajuntament té intenció d'enderrocar el pont de ferro i construir-ne un altre de modern. Pel seu mal estat i perquè és un perill. La proposta hauria de ser aprovada al ple d'abril de 1984.

En un primer moment, a l'Associació li va semblar bé. Però aviat va reaccionar davant la consideració d'arguments diversos. Arguments de caràcter històric (quasi l'única resta que queda de la finca Can Serra), de caràcter

artístic (sense ser un gran monument és quasi l'única peça que tenim a l'Hospitalet de l'arquitectura del ferro) i fins i tot de caràcter simbòlic (és un dels senyals clarament identificadors del barri). Va pesar sobretot la consideració que podria ser d'Eiffel o d'algun dels seus deixebles a Catalunya.

Amb aquestes consideracions, l'Associació demana dictàmens al Col·legi d'Arquitectes, al Departament de Cultura de la Generalitat i a l'Associació Amics del Ferrocarril. Tots tres coincideixen en la necessitat de preservar-lo.

Particularment explícit és el dictamen del Servei de Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de 27 d'abril de 1984, signat per Antoni Pladevall:

El patrimoni del país no està format només pels grans monuments, sinó per totes aquelles manifestacions de la vida i d'una manera de construir que són testimonis de la nostra identitat o de maneres de viure passades: és per això que la pèrdua de petits ponts, fonts, cases, edificis industrials, etc. és un empobriment del país i un caure en uniformisme i vulgaritat.

L'inventari que dreça la nostra Secció, en la qual s'inclou el pont de Can Serra, cerca preservar tots aquells testimonis que configuren el patrimoni [...].

És per això que considerem del tot desencertada la destrucció del pont esmentat i jutgem que seria més raonable reparar-lo [...].

Per aquestes raons, jutgem encertada la posició de l'associació de veïns de Can Serra i donem suport a la petició que lluita per la seva conservació i restauració.

Tot i que semblava obvi i fins i tot ja hi havia partida consignada, inicialment l'Ajuntament s'hi resistí. Finalment el 1985 el pont fou restaurat, es va treure la divisió, ja innecessària, que separava les dues entrades i s'hi acomodaren els accessos.

Escales mecàniques

És conegut de tot el barri que els desnivells entre els blocs vermells i la part de la Plaça de la Carpa són importants. L'accés inicial es va fer a base d'escales i rampes que amb el temps es va demostrar que tot plegat era d'accés i mobilitat complicats, principalment per a les persones amb disminucions i les persones grans.

L'any 1996 s'inicia la campanya per reivindicar la construcció d'escales mecàniques i d'altres obres per millorar la mobilitat i accessibilitat dins del barri, com ara rampes amb menys inclinació o ascensors.

L'any 2007 s'inauguraren 10 trams d'escales, 8 dels quals unien la Plaça de la Carpa amb l'estació de la RENFE i 2 més eren al carrer Península. Es transforma tot el carrer dels blocs R, S, T, V, W, X, Y, Z, on es col·loquen 5 escales mecàniques i un ascensor, i es fan noves rampes entre els blocs V i W. L'any 2011 també es col·locà un ascensor a l'altura del bloc Z on hi ha la Llar de Jubilats i una nova escala mecànica que connecta el carrer Península amb l'avinguda de Can Serra.

Amb la construcció de rampes d'accés a diferents punts del barri, passos de vianants re-

Millores en la mobilitat del barri. 2016. Boni

baixats, etc., podem dir que quasi queda resolt el tema de la mobilitat.

7. El conflicte del rebut de l'aigua

La Companyia d'Aigües de Barcelona va incloure en el seu rebut impostos que no tenien res a veure amb el consum d'aquest bé de primera necessitat. Davant aquest fet, les associacions de veïns de la ciutat, també la de Can Serra, decidiren començar una campanya el 1991 perquè la Companyia d'Aigües eliminés aquests impostos en el rebut del consum.

La mobilització popular combinà les accions clàssiques (manifestacions, concentracions, etc.)

Una de les lluites més importants, el rebut de l'aigua. 1993. FAVV 215

amb una altra de nova i extraordinària, la insubmissió fiscal: es va decidir no pagar els rebuts i ingressar en un compte el que es considerava que era just, el que s'havia de pagar només pel consum, sense els impostos, i tot això sota la supervisió d'un notari. A Can Serra s'aconseguien 1.500 adhesions a la campanya i s'entregaren les firmes a les companyies implicades.

A part del fet abusiu d'incloure en una factura impostos que no corresponen al servei prestat, es va manifestar que s'esperava per part de la nova administració "democràtica" que tingués present el teixit associatiu.

El març del 1993 es fa la primera de les grans manifestacions a Barcelona per aquesta rei-

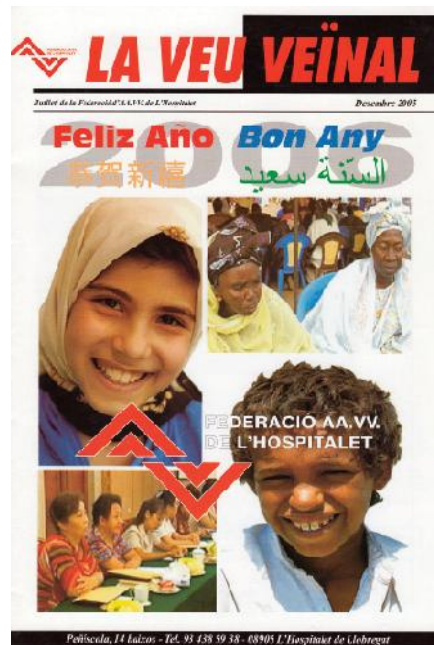
vindicació. S'hi reuneixen 35.000 persones. Aquesta campanya durà 8 anys amb grans manifestacions davant de les institucions. Per fi, el 16 de febrer del 2000, convocada per la CONFAVC, se celebrà una assemblea general on es decideix acceptar la nova factura presentada per la Companyia de l'Aigua que, encara que no recollia totes les reivindicacions veïnals, s'apropava força al model proposat per la CONFAVC. L'Hospitalet i sis poblacions més es manifestaren en contra d'aquest últim acord, però al final s'acceptà el parer de la majoria.

8. Relacions de l'Associació: Federació i Consell de Ciutat

216

Com ja s'havia fet en el passat, les associacions de veïns de la ciutat van veure la necessitat de coordinar-se, i la de Can Serra va participar des del començament en aquest procés. El 1988 es va crear la Federació de l'Hospitalet, que actualment té la seva seu a Can Serra, al carrer Peníscola.

A partir del mateix 1988, la Federació hospitalenca s'uní a la Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya (CONFAVC) que és una organització sense ànim de lucre que coordina 541 associacions veïnals i 22 federacions i que, a través dels seus projectes i campanyes, treballa per millorar la qualitat de vida dels veïns i les veïnes des dels barris de Catalunya.

Revista de la FAVV 2005.

Igualment, com no podia ser d'una altra manera, participa en tots els fóruns i institucions on pugui intervenir en la millora de la vida de la població del barri. Arran de l'aprovació de la Llei de Grans Ciutats, es va constituir el Consell de Ciutat l'any 2013, i el mateix any, el Consell del Districte Vè. L'Associació participa en aquestes institucions que, a hores d'ara, són els òrgans oficials de participació ciutadana més importants. Durant uns anys, Gregorio Martínez en fou el representant per Can Serra.

Foto de la pàgina anterior: Casa de Reconciliació